

RAPORT DE SPECIALITATE

privind proiectul de hotărâre pentru aprobarea participării Municipiului Timișoara ca Promotor al Proiectului „Elaborarea planului de atenuare și adaptare la schimbările climatice în Municipiul Timișoara”, finanțat în cadrul „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme” (Programului RO – Mediu) prin intermediul Schemei de Granturi Mici (SGS-1) ”Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în municipalități”

Având în vedere Referatul de aprobare a proiectului de hotărâre nr.SC2021-7233/17.03.2021 a Primarului Municipiului Timișoara și Proiectul de hotărâre privind aprobarea participării Municipiului Timișoara ca Promotor al Proiectului „Elaborarea planului de atenuare și adaptare la schimbările climatice în Municipiul Timișoara”, finanțat în cadrul Programului RO – Mediu - „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme” prin intermediul Schemei de Granturi Mici (SGS-1) ”Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în municipalități”.

Facem următoarele precizări:

Programul „Mediu, adaptare la schimbările climatice și ecosisteme” (RO – Mediu) este parte integrantă a Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE) 2014-2021 și se adresează municipalităților și grupurilor țintă în vederea sprijinirii municipalităților în vederea elaborării planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice, document de planificare care va asigura atingerea obiectivelor/măsurilor de adaptare pe termen mediu și lung, pentru atingerea dezideratului unei economii sustenabile și competitive și comunități reziliente, pregătite pentru a face față efectelor schimbărilor climatice.

Elaborarea Planului pentru atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor la nivel municipal va asigura integrarea problematicei atenuării și adaptării la schimbările climatice în politicile și programele de dezvoltare economică – socială și de mediu locale. Totodată, planul va contura modalitățile de comunicare și diseminare a informațiilor privind problematica atenuării și adaptării la efectele schimbărilor climatice și va contribui la creșterea gradului de conștientizare și informare a cetățenilor și stakeholderilor relevanți, printr-un plan de comunicare cu cetățenii bine structurat și adaptat.

Așa cum se cunoaște, efectele schimbărilor climatice reprezintă o realitate resimțită tot mai puternic la nivel global, însă măsurile și acțiunile de adaptare trebuie luate și implementate printr-o abordare combinată: atât de la nivel local (abordare bottom-up) cât și printr-o abordare de sus în jos (top-down). Componenta „Atenuarea efectelor și adaptarea la schimbări climatice” din Programul RO-Mediu prin schema de granturi mici „Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare în municipalități”, este considerată a avea o relevanță ridicată pentru obiectivele Programului, în

special **domeniul 13 „Atenuarea și adaptarea la schimbările climatice”, „Schimbările climatice și reducerea vulnerabilității față de schimbările climatice”.**

Municipiul Timișoara este semnatar al Convenției Primarilor (*Covenant of Mayors*) și a dezvoltat Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă a Municipiului Timișoara pentru perioada 2014-2020 prin Proiectul „*An inclusive peer-to-peer approach to involve EU CONURBations and wide urban areas in participating to the CovenANT of Mayors*”, cod IEE/10/380/SI 2.589427 – acronim CONURBANT, co-finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Intelligent Energy Europe, plan care a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr.550/11.11.2014.

Pactul UE al Primarilor (*Convenant of Mayors for Climate and Energy*) este cea mai mare rețea climatică din Europa, formată pentru a încuraja împărtășirea celor mai bune practici - și pentru a sprijini orașele să împărtășească din cunoștințele lor în ceea ce privește planificarea în domeniul schimbărilor climatice.

Municipiul Timișoara a dezvoltat o Strategie climatică, în anul 2010 având ca an țintă 2020, elaborată potrivit realităților comunității la acea vreme, însumând măsuri și acțiuni care au fost considerate fezabile din punct de vedere tehnic și economic, fără a avea însă ca fundament o analiză a riscurilor și vulnerabilităților urbane, conform actualelor cerințe. Mai mult decât atât, strategia climatică dezvoltată la nivelul anului 2010 s-a fundamentat pe o bază de date incompletă privind emisiile de gaze cu efect de seră și fără a include toate sectoarele relevante, fiind însă un document ambițios și curajos la nivelul administrației locale din România anului 2010.

Totodată, Municipiul Timișoara este semnatar al Convenției Primarilor pentru Energie și Climă din anul 2018, dar nu a dezvoltat acest plan ca urmare a constrângerilor financiare ale bugetului local, acest plan putându-se realiza doar pe baza unei analize de risc și vulnerabilități urbane pe care să se poată fundamenta Planul de Acțiune pentru Climă și Energie Durabilă. Acest plan va cuprinde pe de o parte măsurile de reducere pe care municipalitatea trebuie să le întreprindă pentru diminuarea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), precum și măsurile de adaptare, care se vor baza pe reducerea vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice.

Astfel, este esențial a face o distincție clară dintre cele două componente: reducerea emisiilor (GES) vizează cauzele schimbărilor climatice, în timp ce adaptarea abordează impactul acestora.

Ca urmare a lansării Programului RO – Mediu - „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme” prin intermediul Schemei de Granturi Mici (SGS-1) „Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în municipalități”, Direcția de Mediu și Direcția de Dezvoltare a inițiat discuții privind formarea unui parteneriat care să aibă ca promotor de proiect Municipiul Timișoara, în vederea depunerii unei aplicații de proiect.

În acest moment, discuțiile pentru formarea unui parteneriat sunt într-un stadiu avansat, fiind în proces de definitivare activitățile fiecărui partener.

Partenerii proiectului stabiliți în întâlnirea de lucru din data de 16.03.2021 sunt:

—Municipiul Timișoara – Promotor al proiectului

—Universitatea din București – Partener 1

—Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Mihai I Al României” Timișoara – Partener 2

—Universitatea Politehnica Timisoara – Partener 3

—Liechtenstein Institute for Strategic Development – Partener 4

Opinăm că, acest parteneriat va fi susținut prin eforturile individuale ale partenerilor și că nu vor exista modificări ale parteneriatului.

Obiectivul general al proiectului este elaborarea Planului pentru atenuarea și adaptarea la schimbările climatice a Municipiului Timișoara.

Principalele rezultate ale proiectului care au fost definite în planul de lucru sunt:

- Planul va permite cuantificarea și îmbunătățirea capacității municipalității de a face față schimbărilor climatice, și de asemenea vor putea realiza progrese în alinierea la strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice
- Identificarea impactului schimbărilor climatice la nivel local;
- Formularea de măsuri fezabile de atenuare și adaptare și realizarea unui plan de implementare al acestor măsuri.
- Posibilitatea de a participa la etapa de implementare a planurilor de atenuare și adaptare, care va fi realizată prin intermediul unui apel de proiecte ulterior în cadrul căruia se vor finanța un număr de 4 municipalități, selectate dintre cele 8 municipalități care vor fi finanțate prin prezenta schemă de granturi mici.
- Dezvoltarea capacității administrative prin cooptarea grupurilor țintă, care vor dobândi cunoștințe în domeniul eficienței energetice și utilizarea durabilă a resurselor naturale;
- Derularea unor activități de informare și diseminare a informațiilor la nivel local privind problematicile schimbărilor climatice prin cele două componente ale sale: atenuare și adaptare;
- Activități de formare profesională în cadrul instituțiilor cheie în implementarea Planurilor pentru atenuarea și adaptarea la schimbările climatice;
- Activități de sensibilizare și creștere a gradului de conștientizare a cetățenilor;

Potrivit ghidului programului, **activități eligibile** și care vor fi abordate în cadrul proiectului sunt:

- Elaborarea strategiei și a planului de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice;
- Desfășurarea unor workshopuri cu scopul consultării factorilor de decizie interesați, pentru definirea problematicilor și a soluțiilor de adaptare la schimbările climatice cu impact atât la nivel local și regional;
- Elaborarea unui studiu de impact și scenarii climatice pentru zona urbană Timișoara;
- Elaborarea unui studiu în vederea identificării la nivelul municipalității a zonelor cu risc ridicat la schimbările climatice (insule de căldură, date meteorologice, disponibilitatea resurselor de apă și aglomerarea populației din puncte specifice);
- Analiza mecanismelor interinstituționale necesare pentru asigurarea unei mentenanțe eficiente a infrastructurii de drenaj ale apelor pluviale;
- Elaborarea unui studiu privind identificarea zonelor (inclusiv ale arterelor rutiere) cu capacitate scăzută de drenare a apelor pluviale;
- Dezvoltarea unor măsuri de planificare urbană verde - albastru, cum ar fi acoperișurile verzi, fațadele verzi, coridoarele verzi, zonele umede (canale), plantarea copacilor în zona parcuri și de-a lungul bulevardelor și străzilor, planificarea infrastructurii verzi și a coridoarelor verzi, grădini urbane sau grădini instituționale care servesc în principal scopuri educaționale, terapeutice sau sociale în spitale și școli, etc;
- Servicii de consultanță;

Perioada de derulare: Proiectul, în situația în care este selectat pentru finanțare, se va derula pe o perioadă cuprinsă între 10 luni și 12 luni, cu începere de la data semnării contractului de finanțare al proiectului.

Bugetul proiectului este de maxim 125.000 EUR, din care 85% reprezintă contribuția (grantul) Mecanismului Financiar SEE 2014-2021 și 15% contribuția (cofinanțarea) națională. Grantul proiectului este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului. Pentru a verifica includerea în valoarea maximă a ajutorului financiar nerambursabil, se ia în considerare rata InforEuro specificată de către Operatorul de Program din luna lansării Ghidului – adică Decembrie 2020. Rata InforEuro pentru 1-31.12.2020 a fost de 4,8736 lei pentru 1 Euro. Plățile grantului proiectului iau forma unor plăți în avans și plăți intermediare. Prefinanțarea se poate acorda în una sau mai multe tranșe. Avansul și prefinanțarea nu pot totaliza mai mult de 100% din totalul sprijinului financiar nerambursabil pentru entități publice. Plata avansului ca reprezentând un anumit procent din valoarea totală a sprijinului financiar nerambursabil se face în termen de o lună de la depunerea unei cereri de plată, după semnarea contractului de finanțare al proiectului. Plățile intermediare se fac în termen de o lună de la aprobarea rapoartelor intermediare ale proiectului.

Aprobarea rapoartelor intermediare și finale ale proiectului are loc în termen de 2 luni de la transmiterea informațiilor necesare.

Propunerea este ca Municipiul Timisoara să dispună de un buget cuprins între 25-30% (între 31.250 -37.500 EUR), funcție de modalitatea în care activitățile se vor distribui/repartiza între partenerii de proiect.

Potrivit ghidului programului, cheltuielile eligibile sunt:

- (a) cheltuielile cu personalul desemnat pentru proiect, cuprinzând salariile și asigurările sociale precum și alte costuri statutare incluse în remunerație, cu condiția ca acestea să corespundă politicii curente privind remunerarea aplicate de Promotorul de Proiect și de Partenerul de Proiect. Cheltuielile corespunzătoare cu salariul personalului din administrațiile naționale sunt eligibile în măsura în care se referă la costurile unor activități pe care autoritatea publică relevantă nu le-ar efectua în absența derulării proiectului în cauză;
- (b) indemnizații de delegare și de cazare pentru personalul care participă la proiect, pe baza regulilor definite aprobate de Operatorul de Program;
- (c) costul echipamentelor noi sau second-hand. În cazul în care echipamentul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al echipamentului respectiv poate fi eligibil, prin excepție de la regula cuprinsă în secțiunea 8.1 din ghid;
- (d) cheltuielile cu consumabilele și materialele, cu condiția să fie identificabile și destinate proiectului;
- (e) costurile generate de alte contracte atribuite de un promotorul de proiect cu scopul realizării proiectului, cu condiția ca atribuirea acestora să respecte normele aplicabile achizițiilor publice și Regulamentului MF SEE 2014-2021;
- (f) costurile care apar direct din cerințele impuse de contractul de proiect pentru fiecare proiect.

Trebuie menționat faptul că, principiul aplicabil fluxurilor financiare și programului de plăți este acela de rambursare a costurilor numai după încheierea perioadei de raportare și finalizarea tuturor controalelor. În acest context, Municipiul Timișoara trebuie să asigure sumele aferente implementării activităților, adică să avanseze sumele necesare implementării activităților proiectului de la bugetul local, rambursarea cheltuielilor urmând să se realizeze după validarea cheltuielilor și aprobarea cererilor de rambursare. De asemenea, cheltuielile neeligibile care pot să apară în perioada de implementare a proiectului, și care nu au putut fi anticipate în propunerea de proiect, se vor suporta din bugetul local al Municipiului Timișoara. De asemenea trebuie să fie acoperite din bugetul local eventualele corecții financiare rezultate din implementarea proiectului, dacă este cazul.

Termenul limită pentru depunere a propunerilor de proiect: 29 martie 2021, ora 17:00, astfel încât întreaga procedură de aprobare a participării Municipiului Timișoara, așa cum este stabilită prin prezentul raport de specialitate trebuie să se deruleze în regim de urgență.

Propunem în acest sens:

1. Aprobarea participării Municipiului Timișoara în calitate de Promotor al Proiectului „Elaborarea planului de atenuare și adaptare la schimbările climatice în Municipiul Timișoara”, finanțat în cadrul „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme” (Programului RO – Mediu) prin intermediul Schemei de Granturi Mici (SGS-1) „Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în municipalități” alături de: Universitatea din București, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Mihai I al României” Timișoara, Universitatea Politehnica Timișoara și Liechtenstein Institute for Strategic Development.
2. Aprobarea finanțării de la bugetul local al Municipiului Timișoara a cheltuielilor aferente Proiectului „Elaborarea planului de atenuare și adaptare la schimbările climatice în Municipiul Timișoara”, cuprinsă între minim 31.250 EUR și maxim 37.500 EUR, în sensul asigurarea fluxului financiar pentru implementarea proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor neeligibile sau

conexe aferente acestui proiect care pot apărea pe parcursul implementării proiectului, urmând ca sumele avansate să fie recuperate după încheierea perioadei de raportare, finalizarea tuturor controalelor și validarea cheltuielilor precum și pentru acoperirea eventualelor corecții financiare rezultate din implementarea proiectului, dacă este cazul. Fiecare partener urmează să acopere aceste potențiale cheltuieli, pe baza unei declarații a reprezentantului instituției asumate înainte de depunerea propunerii de proiect.

3. Aprobarea împuternicirii Domnului FRITZ Dominic - Samuel în calitate de Primar al Municipiului Timișoara în vederea semnării tuturor documentelor aplicației proiectului, în scopul depunerii în termen a propunerii de proiect, precum și semnarea tuturor documentelor care decurg din propunerea de proiect depusă.

4. Depunerea de către conducerea Direcției de Mediu. Direcția Dezvoltare și Direcției Economice a Primăriei Municipiului Timișoara a tuturor diligențelor pentru elaborarea, respectiv obținerea documentelor pentru completarea dosarului propunerii de proiect, în vederea încheierii cu succes a etapei de depunere de proiect, după cum urmează: certificatului de cazier fiscal, certificatului de atestare fiscală privind obligațiile de plată către bugetul de stat, a bilanțului contabil și a contului de rezultat patrimonial, etc. în vederea finalizării dosarului până cel târziu la data de 25.03.2021.

5. Numirea prin dispoziție a Primarului a Unității de Implementare a Proiectului (UIP) și elaborarea declarației de disponibilitate pentru întregul personal ținută (atât pentru UIP cât și pentru persoanele implicate în implementarea activităților echipei de implementare a proiectului) și a fișelor de post corespunzătoare.

În concluzie,

Direcția de Mediu din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Timișoara opinează că se impune promovarea și supunerea spre aprobarea Consiliului Local al Municipiului Timișoara în regim de urgență a documentelor privind aprobarea participării Municipiului Timișoara ca Promotor al Proiectului „Elaborarea planului de atenuare și adaptare la schimbările climatice în Municipiul Timișoara”, finanțat în cadrul „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme” (Programului RO – Mediu) prin intermediul Schemei de Granturi Mici (SGS-1) ”Elaborarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în municipialități”, aceste documente îndeplinind condițiile pentru a fi supuse dezbaterii și aprobării plenului consiliului local.

DIRECTOR EXECUTIV DIRECȚIA DE MEDIU,

Adrian – Amedeo BERE – SEMEREDI

**ȘEF SERVICIU REGLEMENTARE, MONITORIZARE,
PROTECȚIE ȘI AMELIORARE MEDIU,**

Alexandru GHIULAI

CONSILIER,

Iudit BERE – SEMEREDI